

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 155 (2717) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 július 9

A honvédek átlépték a Zbrucz folyót

Orosz területen üldözik a szovjet csapatokat. — Izland megszállása az Egyesült Allamok tényleges beavatkozását jelenti.

JAPÁN RÖVIDESEN BELÉP A HÁBORUBA

Berlinből jelenti a MTI: A Donau rádióállomás kedden 9.15-kor közölte, hogy a magyar csapatok elérték és átlépték a Zbrucz folyót. A magyar csapatok ragyogó teljesítményei őszinte örömet keltettek. A rádió hangoztatta, hogy a szovjet arcvonalon szerzett zsákmány alapján megállapították, hogy a bolsevik csapatok dum-dum golyót használtak. A kolomeai harcokban is használtak ilyen lövedéket.

Berlinből jelenti a NTI: Német csapatok hétfőn áttörtek több szovjet kiserődállást. (MTI)

Rómából jelenti a MTI: A magyar honvédség nagy sikerei és fényes hadműveletei a legelőkeltebben foglalkoztatják az olasz sajtót. Hasábos jelentésekben számolnak be a galíciai arcvonal eseményeiről. Beszámolnak a magyar katonák hősiességéről. Kiemelik, hogy a magyar haderő 5 nap alatt több mint 100 kilométernyire nyomult be az ellenség területére. A lapok megállapítják, hogy a németek Pripjet környéki előnyomulását nagyban megkönnyítette az a tény, hogy a magyar haderők előretörték a Dnyeszter felé.

A Dnyeszter jobb partjának birtokáért lefolyt harc a magyar csapatok győzelmével végződött. A Dnyesztertől délnyugatra ma már mindenütt magyar zászló leng. Az első szovjet vonal nem egész egy hét alatt összeomlott. A második védelmi vonal is válságba jutott. A magyar hadsereg már mindenütt érintkezésben van a német szárnyakkal.

A légi erő nagy mértékben hozzájárult ehhez a győzelemhez. A lapok megemlékeznek arról a heves támadásról, amelyet a bolsevikiek 5. és 6-án két páncélos hadosztály bevetésével vívtak a magyar vonalak ellen. A magyarok hősiességgel tartották őket mindaddig, míg a magyar és német légi erő az ellenséges páncélosokat szét nem zúta és visszatérésre nem kényszerítette.

VISSZAVERTÜK A SZOVJET BESSZARÁBIAI KISÉRLETEIT

Berlinből jelenti a NTI: A bolsevisták kedden nagyobb páncélos erőket vetettek küzdelembe a besszarábiai arcvonalon, hogy feltartóztassák a német előnyomulást. A szovjet haderőket makkacs ütközetek után visszavertük. A német egységek betörték a szovjet utóvéd vonalát és tetemes területeket foglaltak el. Julius 7-én a bolsevikieknek szállító eszközökben, motorokban jelentős veszteséget okoztunk. Fegyverek, lőszer, felszerelési tárgyak és sok géppuska került a német csapatok kezébe. Több ezer foglyot is elfettünk (MTI)

Budapestről jelenti a MTI: A moszkvai magyar követség férfi tagjai, Kris-

tóffy József rendkívüli követ meghatalmazott miniszter vezetésével július 10-én érkeznek Leninakon szovjet határállomásra. Ugyanakkor érkeznek

török területre a magyarországi és a szlovákiai szovjet misszió tagjai, akiknek különvonata 8-án lépte át Eszék-nél a magyar határt. A berlini magyar követség értesítése szerint a moszkvai magyar követség négy női alkalmazottja, akik a keleti hadjárat megindulásakor utban voltak Moszkvából a német határ felé, most Minszen keresztül sértetlenül megérkeztek Berlinbe. A magyar követség gondoskodik róluk.

Japán nem nézi tétlenül Amerika megmozdulását

Budapestről jelenti a MTI: A Pest írja: Tokióból érkezett legújabb jelentések szerint a japán sajtó és mértékadó körök olyan határozott hangnemből kezdnek átcsapni, amelyből sokan arra számítanak, hogy

Japán rövidesen belép a háboruba. Különös feltűnést keltett a japán haditengerészeti minisztérium szóvivőjének nyilatkozata, amelyben rámutatott arra, hogy Amerika legutóbbi intézkedései fenyegetik Japán létérdekeit és úgy látszik, Amerika a Szovjet megsze-

gitését olyan intézkedésekre akarja felhasználni, amellyel már Japán biztonságát is rendkívül fenyegetik. Tokiói politikai és diplomáciai körökben azt mondják, hogy a csendes-óceáni konfliktus valószínűségével egyre inkább számolni kell. A tegnapi japán minisztertanács után kijelentették, hogy az egyre komolyabb nemzetközi helyzetre való tekintettel, Japán fegyverkezési költségeit emelni fogják és a japán népnek újabb terhek viselésére kell felkészülni.

Roosevelt merényletet követett el Izland ellen

Newyorkból jelenti a Stefani: A rendszeresen jól értesült körök véleménye szerint az Izlandot megszálló csapatok létszámát nyolcvanezer főre becsülik. (MTI)

Washingtonból jelenti a MTI: Roosevelt elnöktől a sajtóértekezleten megkérdezték, hogy valóban volt-e olyan értesülése, hogy Németország meg akarja szállni Izlandot? Az elnök kitérően azt felelte, hogy nem adhat határozott választ.

— Cselekedni kénytelen az ember, ha beleéli magát a másik szerepébe, — mondotta az elnök.

Ezután az Azori szigetekkel kapcsolatban tettek fel kérdéseket. Az elnök azt válaszolta, hogy nem tud jósolni. Arra a kérdésre, vajjon vannak-e csapatok Grönland szigetén, azt válaszolta, hogy ez a nemzetvédelem ügykörébe tartozik és erről nem hajlandó nyilatkozni. Végül az újságírók emlékeztettek, hogy néhány hónappal ezelőtt kijelentette, hogy

Izland nem tartozik a nyugati féltekéhez.

Ami a féldrészekre vonatkozó nézetemet illeti — válaszolta mosolyogva

sevelt egy védtelen kis államalakulatot, Izlandot, használja fel célja érdekében. Már a háboru eddigi szakasza is megmutatta, hogy teljesen közömbös számára azoknak a népeknek a sorsa, amelyeket a háborus uszítás céljára felhasználhat. Már az elnök utasításával utnak indult Donovan ezredes délkelet-európai útjának célja is kellőképp igazolta ezt. Az a cinizmus, amellyel nemzeteket küldött szerencsétlenségbe, mutatja, hogy mennyire közönyös Rooseveltnek.

Az európai nemzetek szemében Roosevelt támadása tördelés a bolsevizmus ellen küzdő nemzetek testébe,

amely ép most mutatta meg, hogy megsemmisítő támadásra készült az európai civilizáció ellen.

Roosevelt merényletet követett el Izland ellen.

Ezzel lehullott a lepel és kiderült, hogy a bolsevistaszövetséges jenki, imperialista. Egyben hatalmaskodva, saját íjéi és a többi amerikai államot, olyan végzetes dologba akarja belesodorni, amelynek következményeire ő a felelős.

A felelősségtől egyetlen hatalom sem tudja feloldani.

SEGÍTSÉGET KER ANGLIATÓL ÉS AMERIKATÓL A SZOVJET

Genfben jelenti a NTI: Az Evening Standard jelenti, hogy Nagybritanniába szovjet katonai küldöttség érkezett, amelynek ugyanaz a rendeltetése, mint a Szovjetunióban tartózkodó angol küldöttségnek. A bizottság tagjai között nincsen gazdasági szakértő. A bizottságot Golikov szovjet helyettes vezérkari főnök vezeti. (MTI)

Washingtonból jelenti a MTI: A helyettes külügyminiszter fogadta a washingtoni szovjet nagykövetet, aki később az angol nagykövetet kereste fel. Ugy tudják, hogy a megbeszélések a Szovjetországnak nyújtandó segítségről volt szó.

KIÜRITIK BEIRUT-OT

Zürichből jelenti a MTI: Beiruti jelentések szerint a várost kiürítik és elszállítják a polgári lakosságot. A lakosság javarésze már a környékbeli erdőbe vonult.

NÉMET LÉGIERŐK NAGY TÁMADÁST INTÉZTEK KÖZÉP-ANGLIA ELLEN

Londonból jelenti a Reuter: A légügyi és belbiztonságügyi minisztérium közli: A német légitervekenység az elmúlt éjjel nagy kiterjedésű és sokkai nagyobb méretű volt, mint a megelőző napokban.

Ujabb gyanúsítottakat vett őrizetbe a rendőrség a kisso-tétági gyilkosság ügyében

Ecsedi László mostohatestvére és sógornője is részes volt a borzalmas bűntényben

Nagyvárad. Saját tud. A kisso-tétági gyilkosság ügyében a rendőrség bünyői osztálya nagy eréllyel folytatja a nyomozást. A tegnapi délutáni kihallgatás után már befejezettek látszólag a nyomozási eljárás s már elkészültek a jelentések, amelyek kíséretében szerda délelőtt szándékoztak a rendőrség az ügyészségnek átadni a tetteseket és büntársukat, de az éjszaka folyamán és szerda reggel újabb adatok merültek fel amelyek szükségessé tették, hogy eddig meg nem világított ténykörülményekre vonatkozólag kihallgassák Ecsedi László mézáróságát és Rác Imre mázoló munkást, a szerencsétlen Hottya Gusztáv mézáróság gyilkosait, akik az eddigi vallatások során az előkészületi cselekmények fontos részleteit hallgatták el.

Ezért szerda délelőtt újból vallatásra fogták a két gonoszlevőt.

Ecsedi és Rác igyekeztek elhallgatni azt, hogy Szentmiklósi Istvánon kívül még más bűntársaik is voltak, akik tevékeny részt vettek a bűncselekmény előkészítésében.

Erre a körülményre terjesztették ki szerda délelőtt a nyomozást, mielőtt a rendőrség a két főbűnös ismételt vallatása folyt.

Ecsedit durvalelkű embernek ismerte mindenki

Ecsedi most is egykedvűen állt a rendőrségi közegek előtt. Alacsony, elhanyagolt külsejű, nyomott homlokú suhanc. Bozontos, rőt hajacsontos arca van, tekintetében bizalmatlanságot keltező fény lobog. Igazi csavargó síheder típus. olyan, amilyennel a naplopók és dologkerülők külvárosi társadalmában is ritkán találkozunk az ember.

Mondják, hogy mestersége gyakoriságában is mindig különös kegyetlenséggel járt el. Meg sem várta, amíg a levágásra került állapot kiszzenvedett s már hozzáfogott a nyúzásához, boncolásához. Különben nem érdekeltelen körülmény, hogy

Stupar Traian mézárósánál tanoncoskodott, aki tudvalevően a huszas években megölte Hidegkuti bírókozóját és ezért három esztendőre ítélt is.

Hottya Gusztáv meggyilkolására vonatkozólag ellentétes vallomásokot tett. Először úgy beszélt a történetet, hogy a préházából hozott 70 centiméter hosszú és mintegy kilogramm súlyú vasruddal teljes erejével sújtott áldozata fejére, aki a két hatalmas ütés után „nem szuszogott többé”. Később azonban módosította ezt a vallomását s igyekezett úgy felütni a dolgot, hogy cselekvés közben megmozdult benne a lelkiismeret, éppugy, mint néhány héttel ezelőtt az ugyancsak disznóvásárlás ürügye alatt a szőlőbe kicsalt Plezán László esetében, akire írtózt rávetni magát, mert arra gondolt, hogy a kirablásra kiszemelt mézáróság kisleánya árván marad.

A Hottya esetében — folytatta a vallomását, — ilyesmi nem jutott eszembe. Mindenképpen végezni akartam vele, mert adósságaim voltak és sürgősen pénzre volt szükségem.

Amikor azonban a vasrudal a kezemben a fűben alvó Hottya Gusztávhoz közeledtem, megmozdult álmában, mire én megrettentem és mintegy ötven méterre visszazaladva, el akartam dobní a vasrudat. De Rác addig unszolt, amíg végre megembereltem magam és agyonütöttem. Az első ütés egészen gyenge volt, aztán pedig csak éppen ráejtettem fejére a vasrudat.

Láttam, hogy sikerült ártalmatlanná tennem, de abban nem voltam egészen bizonyos, hogy meghalt-e. De arra gondoltam, hogy a kútban ugyanis hamarosan vége lesz. Ezért eresztet-

tük fejjel előre a mély kútba és ezért dobtunk utána még két nehéz terméskövet.

Vallomása befejeztével mosolyogva írta alá a jegyzőkönyvet s aztán készséggel tartotta kezét a detektívek elé, hogy verjék bilincsbe. Láthatólag nem nagyon érdeklik a további fejlemények. Ugy tesz, mint valami edzett idegzetű vállalkozó, aki nem csinál nagy gondot magának abból, ha egy üzlet, amitől sokat remélt, nem sikerült. Mert az egész vállalkozás ötlete az ő fejében született meg: ő szerzett a kivitelhez cinkosokat s végül ő hajtotta végre a tettet is.

Rác könnyelmű, elvetemült, közismert dologkerülő

Rác Imre külsején már kevésbé ismerhetők fel alantas indulatok. Magas termetű, szőkés hajjú, kék szemű fiatalember, aki lehajtott fővel áll a nyomozó közegek előtt, mikor vallomását jegyzőkönyvbe mondja. Ugy tűnik fel, mintha megbánás nyomná a lelkét. De akik közelebbre ismerik, azt mondják róla, hogy az egész környéken közismert volt elvetemültségéről, dúrvaságáról.

Notórius dologkerülő volt mindig s mindenkit becsapott, aki a legcsekélyebb jóhiszeműséggel állt vele szóba. Apróbb összegeket kért kölcsön, hitelbe vásárolt s azzal szédítette hitelezőit, hogy üzleti vállalkozásaival rövidesen nagyobb pénzüsszegekhez fog jutni, amelyekből könnyen ki egyenlítheti majd tartozásait.

De ha pénzhez jutott, azt itálra és nőkre költötte, akik szívesen szórakoztak vele, mert csinos fiú hírében állt, akinek kezén könnyen áll a pénz.

Szabó Lajos megmenekült, mert nem itta meg Marhucék pálinkáját

Időközben jelentkezett a rendőrség Szabó László fakereskedő, akit Ecsedi már régebben kicsalt a szőlőbe, tehénvásárlás ürügye alatt. Előadta, hogy Ecsedivel és Rácczal együtt ment ki a kisso-tétági szőlőbe, ahol az ajtóban Marhuc Lajos fogadta. Azonnal a tehénvásárlásról kezdtek tárgyalni, de az állítólag eladó állatokat nem tudták neki megmutatni. Egy darabig hitgették, hogy csak maradjon, majd később megnézheti azokat, de át kell menni egy másik szőlőbe.

Marhuc pálinkát hozott és Szabónak egy boros poharat töltött tele az erős parasztpálinkából, azzal a nyilatvánvaló szándékkal, hogy berugassa.

Szabó azonban gyanusnak találta ezt a körülményt, mivel, mint mondotta, „az áldomást csak a vásár után szokták meginni.” Azért a pálinkát csak szájához emelte és megkóstolta. Marhuc és a két gonoszlevő továbbra is ott akarták őt tartóztatni s ezért előbb szénát kínáltak neki eladásra, majd a pinceberendezést akarták megvételni vele. Valószínűnek látszik az a feltevés, hogy a pincebe akarták csal-

Szerdán reggel hallgatta ki a bünyői osztály Rác Imrét, Ecsedi László tettestársát. Rác nyugodtan diktálta gépbe a legapróbb részleteket is. Elmondotta a gyilkosság előkészítésének előzményeit. Vallomása során kitűnt, hogy amidőn Ecsedi kivitte Hottya Gusztávot Ecsedi mostohatestvérenek, Marhuc Lajosnak a szőlőjébe. Marhuc Lajosné éppen otthon tartózkodott, de mikor meglátta Hottyát és Rácot, sietve eltávozott.

A rendőrség e vallomás alapján joggal tettelezhette fel, hogy az asszony is tudott a tervezett rablógylkosságról s éppen ezért azonnal detektívek mentek ki a kisso-tétági szőlőbe, hogy Marhuc Lajosné előállítsák.

Vallomása további során Rác még elmondotta, hogy ő aggódott az asszony miatt, mert félt, hogy az esetleg elárulhatja őket, de Ecsedi megnyugtatta, hogy nincs mitől tartani: Marhucné hallgatni fog.

ni, hogy ott végezzenek vele. Szabó ugyan nem vont le ilyen messzemelő következtetéseket, de a sok kertelet megurva eltávozott.

Marhuc Lajos bűnségéi bűnszerűség címén a rendőrség őrizetbevette, mert a Szabó-ügyben tanúsított magartása erősen terhelő.

A Hottya-ügyben viszont szintén valószínűnek látszik a bűnségéi bűnszerűség, mivel szőlőjét és az azon lévő kis lakását a gyilkosok rendelkezésére bocsájtotta. Ezt a feltevést alátámasztja az a körülmény is, hogy felesége Rác és Hottya közelediekor eltávozott a szőlőből.

Szentmiklósi ajánlotta magá helyett Rácot büntársnak

Rác Imre kihallgatása után a 27 éves Szentmiklósi István gépkocsifényező került sorra, akit, mint ismeretes, gyilkosságra való társulás gyanúja miatt vettek őrizetbe. Jó megjelenésű, csendes modoru fiatalember. Szabóan lévő fehér csikos fekete ruát visel, nat elemi és két gimnáziumot végzett és minden tekintetben elűt a gyilkosság tettestől.

— Hogy keveredett ebbe a társaságba? — kérdezték tőle.

— Ecsedi beszélt rá, — felelte. — Azt ígérte, hogy könnyűszerrel annyi pénzt fogok szerezni, amiből önálló sithatom magam.

— Résztvett-e az előző kísérletekben?

— Csak egynél voltam jelen, amikor Vaszil Illést csalta ki Ecsedi a szőlőbe tehénvásárlás ürügye alatt.

— Mikor kapcsolódott bele Rác a bűnszövetkezésbe? — hangzott a következő kérdés.

— Nagyon szerettem volna meg szabadulni Ecseditől, — felelte Szentmiklósi. — Többször megfenyegetett, hogy leüt, mint egy kuttyát, ha eláru-lom, vagy cserbenhagyom. A Vaszil-eset után elhatároztam, hogy magam helyett egy másik társat szerzek Ecsedinek s így kimaradhatok a tervezett gyilkosságból. Az utcán véletlenül találkoztam Rác Imrével, akit hírből jól ismertem s megkérdeztem tőle, hogy akar-e sok pénzt keresni? Nem mondtam neki, hogy miről van szó, hanem kivittem a szőlőbe Ecsedihöz. Ott Ecsedi és Rác a megismerkedés után összebújva beszélgetni kezdtek. En ezalatt elmentem málnát szedni. Időközben hazaérkezett Ecsedi mostohatestvére, Marhuc Lajos és annak felesége. Leültek Ecsediék mellé és szalonnázni kezdtek. Erre én is odamentem. Engem is megkínáltak szalonnával, majd Marhuc és felesége bementek a házba.

— Nem kérdezte Marhuc, hogy maguk mi járatban vannak ott?

— Kérdezte, de Ecsedi azt felelte, hogy csak beszélgetünk.

— Marhucék távozása után Rác ki jelentette, hogy rendben van a dolog, majd megbeszeltünk másnapra egy találkozót, amelyen Ecsedi előadta volna legközelebbi tervét. En erre a találkozóra már nem mentem el.

— Tudott Hottya meggyilkolásának tervéről?

— Néhány nappal ezelőtt Ecsedi említette nekem, hogy Hottyának sok pénze van és ki fogja csalni a szőlőbe. Mászt azonban nem tudok.

— Nem érzett lelkiismeretfurdalást? — kérdezték még Szentmiklósi. — Miért nem tett jelentést a rendőrségnek, ha ugyanis igyekezett kibújni a szövetkezésből?

— Nem mertem egy szót sem szólni; örültem, hogy nem kell a gyilkosság véghezvitelénél segídeknem. Rác ugyanis a szőlőben való megismerkedésnél aggályoskodott, mire Ecsedi azt mondotta, hogy ha bármelyiknek eljár a szája, azt leütöm. Tudtam, hogy ez ki is telik tőle. Meg voltam félemlítve. Rácczal is azért hoztam össze hogy valamiképpen szabaduljak tőle.

Rác tettestárs

A mai kihallgatások alapján Rác Imre cselekménye súlyosabban minősül. Kihallgatása során ugyanis kiderült, mikor Hottyát Ecsedivel közösen a kútba dobták, ő nem volt biztos abban, hogy Hottya már meghalt. Tehát feltehető, hogy azzal a szándékkal dobta be Hottyát Ecsedivel együtt a 17 méter mély kútba, hogy ott vége legyen. Következésképpen tettestárs az előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosságban és rablásban.

Az őrizetbevevő Marhuc Lajos és az előállított Marhuc Lajosné rendőrségi kihallgatása szerdán délután került sorra. Ecsedi, Rác és Szentmiklósi előtt szerdán délután hirdetik ki az előzetes letartóztatást és csütörtökön kísérik át őket az ügyészségre.

BUKOVINA FELSZABADULT

ÁTKELTEK A DNYESZTEREN

A HONVÉDCSAPATOK

Tarthatatlanná vált a szovjet helyzete Galiciában. A Dnyeszter jobb szárnyán minden ellenállás megszűnt

Budapestről jelenti a MTI: A magyar honvédcsapatok legutóbbi sikereinek és távoli hadműveleteinek hatása már is kibontakozik. A szovjet csapatok Lemberg eleste óta nagy erőfeszítéseket tesznek a szovjet vasúti hálózat egyik legfontosabb csomópontjának fedezése céljából. Az a tény, hogy a honvéd csapatoknak sikerült előnyomulni és birtokba venni a Dnyeszter jobb partját, sőt a legutóbbi hivatalos jelentés szerint már az utolsó parton is folytatják az előnyomulást, tarthatatlanná tette a galiciai vonalat. Ez annál örvendetesebb, mert az elmúlt világháború alatt itt rendkívül véres harcok folytak. Annak idején sok hőnre megakadályozták a központi hatalmak előnyomulását.

A magyar hadsereg ragyogó példaadása

Rómából jelenti: (MTI.) Az olasz lapok a magyar csapatok által végrehajtott hadműveletekről összefoglaló jelentéseket közölnék. Az olasz lapok szerint a magyar jelentések szűkszavúak, éppen ezért kevés vált ismeretessé a magyar csapatok vitéségéről és lendületéről. Miután a magyar csapatok elérték a Dnyesztert, részletes értesítéseket lehet közölni. A magyar csapatok a hadjárat elején két napon rendkívül heves támadást hajtottak végre. A négy magyar támadó oszlop egymástól elszigetelve nyomult előre.

A magyar gyalogság, légierő, lovaság, tüzérség és gépesített ala-

kulatok nap-nap után ragyogó példát adták szívósságuknak.

Ahová az utánpótlás nem érkezett idejében, oda repülőgépekről dobták le. A „Corriere Della Sera” kiemeli, hogy a szovjet háttérdek elkeseredett harcokkal próbálták a visszavonulást ledegni. Az aláaknázott hidak gyakran ép a visszavonuló szovjet katonák alatt robbantak fel. A Dnyeszter jobb szárnyán megszűnt minden ellenállás. A „Popolo di Roma” megállapítja, hogy a magyar légierő állandóan bombázta az ellenséget. A szovjet gépek a levegőből teljesen eltűntek. A szovjet legierő az utóbbi napokban elszenvedett veszteségei pótolhatatlannak bizonyultak.

Bukovina felszabadult

Bukarestből jelenti: (Orient rádió.) A harmadik számú hivatalos jelentés szerint valamennyi arcvonalon sikeresen folynak a szovjet erők elleni akciók. Bukovina felszabadult. 5-én este csapataink behatoltak Csernovitzba Beszarábiában folyik az elő-

nyomulás. A Prut alsó folyásánál és a Duna deltájánál a hadműveletek folyamatban vannak. Két szovjet hajót elsüllyesztettünk. A román arcvonalon megsemmisült 121 szovjet gép. Saját veszteségünk 9 gép. (MTI.)

Csernovitz lángokban áll

Csernovitzból jelenti a MTI: A visszavonuló bolsevik hadseregek mindegyike folytatja romboló munkáját, Stalin rendelkezésének megfelelően. Ennek a pusztító dühnek esett áldozatul Csernovitz is, amelyet felgyújtottak a német erők elől menekülésre kényszerített bolsevikok. Az eddig érkezett jelentések szerint csaknem az egész várost felgyújtották a bolsevikok, ugyhogy a tüzoltók a középületek nagy részét nem tudták megmenteni.

Rómából jelenti: (MTI.) A Gazzeta del Popolo jelentése szerint a bolsevisták Beszarábiában tökéletes pusztulást hagytak hátra. Nincs egyetlen gazdasági épület, amelyet épségben hagytak volna. Még a házörző ebekeket is elhurcolták. A beszarábiai románokat a Don vidékére és Szibériába szállították el.

Berlinből jelenti: (NTI.) A Völkischer Beobachter szerint az az óriási élmény, amelyet a Szovjet polkának német csapatok által való feltárása Európa számára jelent és az

az egyedülálló feladat a bolsevizmus megsemmisítésére, melyet Németország vállalt, egy pillanatra se térítette el a figyelmet Anglia felől. Naponta növelik Churchill bomba- és vadászrajainak, valamint hajóinak veszteség listáját. Bármilyen kitörést kíséreljenek meg a britek a Földközi-tenger keleti medencéjében, mindent az éber ellenfél fegyvereibe ütöknének és jaj lesz, ha a bolsevizmus leverése után Németország háta és karjai szabadokká válnak Anglia felé. (MTI.)

Négy nap alatt 142.216 fogoly

Berlinből jelenti a NTI: Német szárazföldi csapatok július 2. és 5. között 142.216 foglyot ejtettek. (MTI)

Stanislawból jelenti a MTI: A legutóbbi harcok során sok szovjet katonát oly módon került fogságba, hogy

halottaknak, vagy sebesülteknek tetették magukat. Elmondották, hogy tisztjeik és politikai biztosaik sebesülés esetére olyan utasításokkal látták el őket, hogy jajgassanak, amíg a magyar vagy német katonák feléjük

jönnek és akkor lőjék le őket.

Berlin. (NTI.) A keleti arcvonal déli szakaszán több földre ázott szovjet géppuskást találtak, akiknek csak a kezük volt kint a földből. Elmon-

dották, hogy a politikai biztосok kényszerítették őket, hogy ássanak lyukat, amelybe betették őket és ilyen módon kényszerítették őket az utolsó lehetőségig való ellenállásra. (MTI.)

HEVES LÉGIHARCOK A FEKETE TENGERT PARTVIDÉKÉN

Berlinből jelenti a NTI: Július 6-án a Fekete Tenger partvidékén heves légi harcok játszódtak le. Egy szovjet harci repülőraj közeledett egy román kikötőváros felé. A jókor felszállott német vadászok szétugrasztották őket és félóra alatt 18 gépből 17-et lelőttek.

Az arcvonal délkeleti részén 22 támadó szovjet gép közül 20-at még a bomba ledobása előtt lelőttünk. Az elkanyarodásra kényszerített két gépet később lőttük le. (MTI)

Nagy események előtt elcsendesednek a hadijelentések

Berlinből jelenti a NTI: A véderő ismét tartózkodóvá vált a keleti arcvonalról szóló jelentéseiben. Bár a német hivatalos jelentésből kitűnik, hogy a mozdulatok tovább is előrehaladnak. Az egyes helyek megjelölését kerülik. Ezzel szemben a szovjet tájékoztató irodák megkísérik azt állítani, mintha valamennyi német támadást visszavertek volna. E jelentések azon-

ban akaratlanul is megerősítik a német előrehaladást. Amikor a hadijelentések hallgatnak, — nagy események bekövetkezése várható, mint ezt annyiszor tapasztalhattuk. (MTI)

Berlin. (NTI.) Július 7-én is sok száz szovjet katonát szökött át a német csapatokhoz. Elmondották, hogy szétbomlott szovjetezredek utolsó maradványai. (MTI)

Kotkától északra tért nyertek a finnek

Helsinkiből jelenti: (NTI.) A finn állami hírszolgálat jelenti, hogy Hnko szigetén tüzérségi tüzéllárasztották el az ellenséges állásokat. egyébként a finn öböl környékén általában csend van. Enso környékén, ahol az ellenséges támadást a finn csapatok visszaverték, csak légi tevékenység folyt. Kotkától északra két kilométernyi sávot foglaltunk el, amely a szovjet csapatok ellentámadása ellenére is kezünkön maradt. Az ellenség vesztesége emberéletben

és felszerelésben nagy. A délkeleti szakaszon más helyeken is elfoglaltunk ellenséges állásokat. A keleti határ mentén csapataink több kilométer mélyen ellenséges területen haladnak. Légierőnk mindenütt támogatja a földi mozdulatokat. (MTI)

Helsinkiből jelenti a NTI: Félhivatalos helyről közlik, hogy a szovjet repülőgépek ismét bombázták Kotkát. — Egy ellenséges ejtőernyős osztagot ismét ártalmatlanná tettek. Négy szovjetgépet lelőttek. (MTI)

A karéliaiak köszönete Hitlerhez

Helsinkiből jelenti a NTI: A Szovjetunióhoz csatolt finn terület 65 karéliai községének küldöttsége köszönő levelet intézett a Führerhez, azért, hogy Finnország, valamint népe számára egészséges élet és fejlődési lehetőségeket nyitott meg. A levelet a helsinki német követnek nyújtották át. (MTI)

FRANCIAORSZÁG JÖVŐ ALKOTMÁNYÁNAK ALAPVONALAIT VITATJA VICHYBEN AZ ÁLLAMTANÁCS

Vichyből jelenti: (NTI.) Az államtanács előkészítő bizottsága kedden tartotta Vichyben első ülését, hogy

megvitassák a francia állam jövő alkotmányának alapvonalait.

Pétain tábornagy a bizottság ülését hosszabb beszéddel nyitotta meg. Kifejtette a jövő alkotmányának alapvető tételeit, amelyek a következők:

1. A nemzetet alkotó szociális elemek ujjszervezése és felépítése.

2. Új politikai szellemiség megteremtése.

3. Franciaország jövőbe vetet hitének helyreállítása.

A tábornok ezután az egyes kérdésekkel foglalkozott és kijelentette, hogy a nemzeti forradalomból megszületett államnak tekintély és hierarchikus államnak kell lennie. (MTI.)

Haifát támadták a német stukák

Berlinből jelenti a NTI: A csatorna partvidékén szerdára virradó éjjel 11 gépet lőttek le, 1 német gép elveszett. A hétfő éjjel óta lelőtt brit gépek száma 26-ra emelkedett. A német repülőkre keddre virradó éjjel Haifát támadták és súlyos találatokat értek el az olaj raktárakban, igazgatósági épületekben és vasúti berendezésekben. Valamennyi helyen kiterjedt tüzeket figyeltek meg. Az egyik bomba egy kikötőben vesztelő hajót talált el, amely kigyulladt. (MTI)

zép németországba. A légvédelem több gépet lelőtt. Számukat még nem állapították meg pontosan. A brit bombavetők széles területen egészen Thüringiáig dobtak le gyújtóbombákat, a birodalmi terület helységére. Münstert újból támadás érte. Több lakos meghalt, vagy megsebesült. (MTI)

Hazafelé tart a moszkvai japán követ felesége.

Singkingből jelenti a NTI: A moszkvai japán nagykövet felesége 31 más japánnal az utolsóelőtti szibériai expresszrel megérkezett a szovjet határállomásra. (MTI)

A Csendes-óceánon összpontosították a japán flottát

Izland amerikai megszállása nagy figyelmet keltett Japánban

Tokióból jelenti a NTL: A távoli tengereken tartózkodó japán hajókat visszahívták és a Csendes-óceánon összpontosították őket. Ez, hír szerint, kiemelt gazdasági intézkedés. (MTI)

Tokióból jelenti: (NTL) Japánban igen nagy figyelmet keltett az a tény, hogy az amerikai tengerész csapatok megszállták Izlandot. Japán politikai és katonai köreiből megállapítják, mondja a Domei Iroda, hogy ezzel Északamerika a német-angol hadműveletek területére lépett. Az elnök — mondja a tokiói Nisi Nisi — Izland megszállásával arra tesz kísérletet, hogy az Egyesült Államok népet háborúba taszítsa, befejezett tények elé állítva. Teljesen homályos mi köze Izlandnak a nyugati féltekéhez. Az elnök mostani eljárásával a mindenesetre még jobban fokozta a háború kiszélesítésének veszedelemét. ellentétben olyan korábbi nyilatkozataival amelyek szerint amerikai csapatokat nem küld a nyugati féltekén kívül eső területekre. (MTI)

JAPÁN BOMBÁK ELPUZTÍTOTTÁK A CSUNKINGI BRIT NAGYKÖVETSÉG ÉPÜLETET

Csunkingből jelenti: (Reuter.) Japán bombázó gépek kedden reggel elpusztították a brit nagykövetség épületét. Az egyik bomba a nagykövetség dolgozószobáját találta el, amely a főépület középső részén van. Egy másik bomba a követség előtt esett le. A nagykövetség eredetileg két épületből állt. Ezek közül az egyik a legutóbb pusztult el egy japán légitámadás alkalmával. A másik épület akkor súlyosan megrongálódott, de azóta helyrehozták. Most ez az épület is rombadőlt, úgyhogy a nagykövetség hajlék nélkül maradt. (MTI)

ERŐSÖDÖTT A NÉMET NYOMÁS VALAMENNYI ARCIVONALON

Rómából jelenti: (Stefani.) A fegyveres erők főhadiszállásának 398 közleménye: Légi alakulataink a Cyprus szigetén lévő ellenséges támaszpont

tot bombázták. Találatok érték a kikötő berendezéseket és felgyújtottunk öt repülőgépet és többet súlyosan megrongáltunk Tobruk arcvonalán visszavertük az ellenség támadási kísérletét. Repülőgépeink bombázták Tobruk erődítményeit, valamint a Marsha Matrubtól keletre fekvő légi támaszpontot. Angol gépek bombákat dobtak Tipolira és Benghazira Afrikában tovább tart a kölcsönös tüzési tevékenység (MTI)

Vezéri főhadiszállás. (NTL) A véderőfőparancsnokság közli: A keleti arcvonalon tervszerűen folynak had-

műveleteink. Légierőnk támadta Southampton kikötő célpontjait. Hatalmas tüzeket okoztak. Egy hajókaraván két egységét telibe találtuk. Egy erősebb német harcraj támadta Alexandria tengerészeti támaszpontját. A La Manche csatorna felett 12 ellenséges gépet lelőttünk. Saját veszteségünk itt két gép. Az ellenség az elmúlt éjjel bombákat dobott le Nyugat-Németország több helyiségére. A támadások során, valamint Calais környékén 16 angol gépet lelőttünk. (MTI)

ANGLIANAK NEM SÜRGŐS SZÍRIA FÜGGETLENSÉGE

Bern. (Bud. Tud.) Wilson tábornok Damaszkuszban arab részről felvetett ama kérdésre, hogy mikor fogják megvalósítani Nagybritanniának azt a szíriai háború előtt tett ígéretét, hogy függetlenséget adnak Szíriának, kitérően válaszolt. (MTI)

A behívottak feleségei rendkívüli segélyt kapnak

Julius elsejétől folyósítják a segélyt. A rendes segély összegét is felemelték

Röviden már jelentettük, hogy a behívottak feleségei, illetve hozzátartozói rendkívüli segélyben részesülnek. A nagyfotosságu rendeletet most részletesebben is ismertetjük.

A honvédelmi miniszter a pénzügyminiszterrel való egyetértésben két rendeletet adott ki a hadbavonultak családjainak rendes és rendkívüli segélyéről. Mindkét rendelet a hivatalos lap mai számában jelent meg és azonnal életbe is lép. A rendes családi segélyre vonatkozólag a kormányrendelet úgy intézkedik, hogy július 1-től kezdődően

a régebbi rendelet által öt pengőben megállapított rendes családi segély helyett az igényjogosult feleség után havonként tizenkettő, az igényjogosult gyermekek után pedig fejenként és havonta nyolc pengő fizetendő.

Az a rendes családi segélyben részesülő feleség, akit testi vagy szellemi fogyatkozás, betegség, áldott állapot, vagy kiskorú gyermekeinek, illetőleg más ápolásra szoruló hozzátartozójának gondozása munkavégzésében nem

gátol, elveszti saját személyére és gyermekeire nézve is segélyre való jogosultságát, ha a hatóság vagy hatósági szerv részéről neki felajánlott, hozzá illő és általa saját károsodása nélkül elvégezhető munkakialmat indokolatlanul visszautasítja, vagy éppen a családi segély odaitételese folytén eddigi kereső tevékenységét, illetve munkáját abbahagyja.

A rendes családi segélyt azoknak a honvédeknek a hozzátartozói kapják, akik rendes, tényleges, vagy póttartaléki első kiképzési szolgálatot teljesítenek.

Rendkívüli családi segélyben viszont azoknak hozzátartozói részesülhetnek, akiket a rendkívüli fegyvergyakoratra hívtak be.

A rendkívüli segély összege a kormányrendelet értelmében a következőképpen módosul: Az eddigi segélyt feleségek járó 12 pengő helyett július 1-től kezdődően a feleség után kis- és nagyközségben havonként 16, megyei és törvényhatósági jogú városokban havonként 20, Budapest székesfővárosban pedig havonként 24 pengő a segély.

A gyermekek és egyéb igényjogosult családtagok után fejenként és havonként a rendkívüli segély összege kis- és nagyközségben, megyei és törvényhatósági jogú városokban 10 pengő, Budaapesten pedig 12 pengő. A rendkívüli segélynél szintén kikötik, hogy az a rendkívüli családi segélyben részesülő 16 évesnél idősebb hozzátartozó, aki sem testi, vagy szellemi fogyatkozás, sem betegség, áldott állapot, vagy hozzátartozók gondozása munka végzésében nem gátol, saját személyére nézve elveszíti a segélyre való jogosultságát, ha a neki hatóságilag felajánlott munka elvégzését megtagadja, vagy eddigi kereső foglalkozását abbahagyja.

A honvédelmi miniszter rendelete szabályozza a bevonult zsidók hozzátartozóinak segítését is. Az ilyen személyek igényjogosult hozzátartozói a rendkívüli szolgálat idején is csak a rendes családi segélyt kaphatják.

Érdekes végrendelet. Buenos-Airesben, az argentin fővárosban meghalt egy igen gazdag Andreas Repetto nevű ember, akinek a vagyonát legalább 18 millió pesóra becsülik. Repetto, akinek közvetlen hozzátartozója nem volt, távoli rokonaira mindössze 2 milliót hagyott, további vagyonát pedig utolsó akaratához híven egy egész szokatlan szempont szerint összeállított névjegyzék értelmében kellett elosztani. A hosszú jegyzéken mindazok szerepelnek, akik az elhalttal szemben élete folyamán csak egyszer is udvariasak voltak vagy neki valami szivességet tettek. A végrendeletben ilyenek olvashatók: 1935 március 24. Kalopomat a szél elvitte. Egy kisfiu felvette azt és visszahozta nekem. Neve: Jaime Solar, itt és itt lakik, halálm után 1500 pesót kap. Ilyen stílusban folytatódik a jegyzék az ötszázeg 5000 pesóig emelkednek. Kivételt csak alkalmazottjai és házának tekintélyesebb összegeit juttat Repetto ur utolsó akaratára. (M. N.)

TUDJA-E ON?...

... hogy a harisnyatartót nem kisebb személyiség találta fel, mint Kant, minden idők legnagyobb filozófusa? Kant rájött, hogy a kerek harisnyakötő zavarja a vérkeringést és a maihoz hasonló megoldással tette magának kényelmessé az életet.

... hogy a gyászolónak Hamburgban a XVIII. század végén nemcsak télen-nyáron kellett feketé gyapjuruhát hordaniok, hanem a férfiaknak sétatálcájukat is feketére kellett lakkozatniuk? A szokások ezenkívül azt is előírták hogy a gyászoló házban minden tárgyat feketére fessenek, vagy teppel vonjanak be.

... hogy a Kopenhágától mintegy tíz kilométerre északra fekvő Barum községnek is van „gretna-greeni kovácsa”? Ez a kovács azonban csak olyan párokat adhat össze, akik a házasságkötéshez minden törvényes kellékkel rendelkeznek.

... hogy az alkohol élvezetet már az ókorban is törvényes rendelkezések korlátozták, mégpedig nemcsak a földközi-tengeri börtörms országokban, hanem Kínában, sőt a mexikói aztékoknál is?

... hogy a kovács és fémoxidok hőfokon való összeolvasztásával előállított üveget már a régi egyiptomiak és óriásiak is ismerték?

... hogy a hivatásos bor-, tea- és dohánycsempészek kívül Párizsban vannak vízkóstolók is? Feladatuk annak ellenőrzése, hogy a párizsi víz a város különböző vidékein nem tartalmaz-e klórt. A párizsi talajvíz ugyanis klórral fertőzött.

... hogy Florida neve nincsen semmi összefüggésben sem az amerikai paradicsom buja tenyészetű flórájával? A milliomosairól nevezetes amerikai állam onnan kapta nevét, hogy felfedezője, a spanyol Juan Ponce de Leon 1513-ban éppen pálmavasárnapon ért partot. A pálmavasárnap spanyol neve „Pascua florida”, később azonban az új föld nevéből az első szó kiment a használatból. (M.N.)

Kötelező tiszteletadás a Rákóczi-induló játszásakor

A Kormányzó a Felvidék és Kassa városa visszacsatolásának emlékére, valamint nemzetünknek ez iránt érzett hálája kifejezéséül annak idején elrendelte, hogy nyilvános alkalommal a Himnusz után a Rákóczi induló egy részét is játszásk el. A legfelsőbb elhatározás után 1938 november óta a magyar nemzeti imádság

után nemzeti hagyományainknak egyik legszebb megnyilvánulása. A Rákóczi induló is elhangzik. Egyes helyeken a közönség a Rákóczi induló alatt helytelen magtartást tanúsít. Illetékes helyről felhívják a figyelmet arra, hogy a Rákóczi indulót levett kalappal kell meghallgatni. Fontos a közönség megfelelő viselkedése, mert ezzel egyöntetűen jár el a honvédség alakulatainak megjelent tagjaival, akik a Rákóczi induló ütemei alatt az előirt tiszteletadást tanúsítják. A Rákóczi induló a megnagyobbodott Magyarország kifejezése. Hallgassuk tehát a Rákóczi indulót ugyanolyan áhitattal, mint a Himnuszot. (MTI)

Nyáron javíttassa, rakassa át cserépkályháit, kandallóját. A fűtési idenyig jól kiszáradhat.

TESTA cserépkályha lerakat

Szaniszló utca 63.

A Szezei-csatorna, az angol birodalom olaj-útőere

Kréta elfoglalása a Szezei-csatorna jelentőségét rendkívül megnövelte

„A Nilus völgyében és a Szezei csatornánál a Földközi tengeren és Máltán kiépített állásaink elvesztése a legsúlyosabb csapás lenne, amelyet egyáltalában elszenvedhetünk”. (Churchill 1941 május 7-én mondott beszédéből.)

A Szezei-csatorna birtoklásának az angol birodalom számára valóban életfontosságú jelentősége nem tartozik azok közé a témák közé, amelyekről ma sok ujjat lehetne mondani. Az idevonatkozó újságcikkek, értekezések és könyvek felmérhetetlen tömege azonban egy fontos szempontot mégsem domborított ki: ez a szezei-csatorna jelentősége a földközi-tengeri angol flotta olajellátásában. Am ez egészen természetes is. A szezei olajcsatorna fontosságára főképpen a közelkeleten legutóbb lejáró katonai és politikai események terelték rá a figyelmet.

Évi 34 millió pengő vám olajszállításokból

A szezei-csatornának, mint olajszállító útnak jelentősége már a háború előtt is világosan megmutatkozott.

Az utolsó békeévekben a szezei-csatornán délszaki irányban lebonyolódó áruforgalomnak nem kevesebb, mint 25 százaléka esett ásványolaj termékekre.

1937-ben például 5,7. 1938-ban pedig 5,2 millió tonna olajat szállítottak a csatornán. Ebből 2,645.000 tonnát, azaz több mint a felét tette ki a fűtő-és Diesel-olaj, 5,2 millió tonnából 4,5 millió Iránból, a Bahrein-szigetektől és Egyiptomból érkezett, tehát azokról a helyekről, melyek Elő-Ázsia politikai, katonai és gazdasági problémáinak középpontjában fekszenek. A Szezei-csatorna Társaság, mint tipikusan nyereszkdésen alapuló kapitalista részvénytársaság csupán ezekből az olajszállításokból is mintegy évi 34 millió pengő hasznot húzott, oly módon, hogy például egy 12.000 tonnás tartályhajónak egyszeri áthaladását 100—110.000 pengővel adóztatták meg.

Irán olaját Anglia szivta fel

Figyelemreméltó, hogy Irán nyersolajkiviteléből már a háború megindulása előtt is 2,7 millió tonna irányult Nagybritanniába, további 1,2 millió tonna földközi-tengeri angol birtokra és érdektérületekre, összesen tehát 3,9 millió tonna.

A dél-északirányú szezei csatornai olajszállításoknak úymódon már a háború előtt is négyötöd része szolgált az angol birodalom közvetlen érdekeit.

Málta, Cyprus, Egyiptom és Gibraltár ebből jellemző módon 11 millió tonnával részesedett. Jóllehet éppen ezek a területek a román olajszállításokból is tetemes mennyiségeket kaptak. Minthogy ma a földközi-tengeri útvonal túlságosan veszélyeztetett ahhoz, hogy a szigetország a szezei-csatornán keresztül fedezze olajszükségletét, alapjában véve természetes lenne, ha a szezei-csatornai olajforgalom mennyiségileg csökkenne volna. A flotta szükségletének rend-

kívüli megnövekedése, másrészt pedig a román olajszállítások kiesése következtében azonban ez a visszacsúszás semmiestre sem lehet számottevő.

Háború a kőolaj körül

A csatorna stratégiai értéke tehát mindenestre ugrásszerűen emelkedett, és a forgalomba beállított vagy beállítható zavarok jelentősége is éppen ilyen arányban növekedett. Az utóbbi időben a közelkeleti olaj körül a háboru eseményei valóságos rohanásszerűen követték egymást és az eddigi helyzetet egészen felborították. A múlt nyáron megkötött német-francia fegyverszünet után az angolok első megtorlásképpen az iraki olajvezeték szíriai ágát, melynek az

egykori szövetséges és gyarmatbirodalmának ellátása volt a feladata, elzárták és csak a haifai vezetékét tartották üzemben — már amennyire az olasz bombázások okozta nehézségeket sikerült kiküszöbölniök. A múlt hónapban a helyzet ismét megváltozott. Az új iraki kormány ismét a szíriai ágát helyezte üzembe, a haifai ágat pedig elzárta. Hogy az iraki kérdés legújabb fázisában mi lett az olajvezeték sorsa, arra vonatkozólag megbízható értesülések még nem állnak rendelkezésünkre, az azonban mindenestre bizonyos, hogy az olajvezeték annyira megrongálódott hogy helyreállításához hosszabb időre van szükség.

Minthogy amerikai jelentések szerint a Bagdad-Basra olajvezetéknek

is ez lett a sorsa, a földközi-tengeri angol flotta olajszükségletének ellátására már csak egy útvonal maradt meg: az Iránból és a Bahrein-szigetektől az Iráni-öblön, a Vörös-tengeren és a szezei-csatornán keresztül! vezető út. Ehhez járul még, hogy az angol hadiflotta szinte kizárólag Diesel-motoros hajásra, vagy nyersolajfűtésre rendezkedett be, a szezei-út biztosítása döntő jelentőségűvé lett. Könnyű elképzelni, hogy milyen következményekkel járna, ha — mint néhány hónappal ezelőtt — a csatornát a tengelyhatalmaknak elsüllyesztett hajókkal ismét sikertülne hosszabb időre elzárniuk! Már pedig Kréta elvesztésével az angoloknak ezzel a lehetőséggel ismét számolniuk kell. A német repülőgépek Kréta elfoglalásával a 730 kilométerre fekvő szezei-csatornát már másfélórás repülés után elérhetik. De ha még a csatorna elzárása nem is sikerülne, a Málta és Tobruk felé vezető tengeri-út ellenőrzése mindenestre sokkal hatályosabbá vált. A haifai olajvezetéknek már akkor sem lenne sok jelentősége, ha az arab szabadcsapatok nem tették volna egyideig használhatatlanná. (M. N.)

Izland megszállása csak előjáték?

Amerika Izland után Dakart, a Zöldfok és Azori szigeteket is meg akarja szállni

Az Egyesült Államok katonasága a hajóhad támogatásával megszállta Izland szigetét. Az esemény nem volt meglepetés, mert mostanában gyakran hangoztatták el hivatalos nyilatkozatok, amelyekből világosan lehetett következtetni a történendőkre. Az általános megdöbbenés inkább annak szólt, hogy ezzel a lépéssel nyíltan is megkezdődött a kontinensek küzdelme.

Az utóbbi napok diplomáciai eseményei közül a legfeltűnőbb volt a portugál kormánynak az Egyesült Államokhoz intézett jegyzéke, amelyben felvilágosítást kért Roosevelt kijelentéseire. Roosevelt ugyanis célszókat tett az Azori-, továbbá a Zöldfoki- és a Madeira-szigetek stratégiai fontosságára. Az Egyesült Államokban most már nem is csinálnak titkot abból, hogy egészen rövid időn belül sor kerül ezeknek a pontoknak a megszállására is. A megszállás azonban valószínűleg nem fog simán menni, mert Portugália felkészült az eshetőségekre és megerősítette szigetét.

Izland szigete és a portugál szigetek is európai hadizónába tartoznak. Németország ezt a lépést kihívásnak tekinti, — így ír a „Deutsche Politische Diplomatische Korrespondenz” — és a felelősség kérdéséhez most már nem fér semmi kétség. Izland szigete ugródeszka Amerika és Európa között. Roosevelt semmivel sem igazolhatja eljárását. Ez a lépés nyilvánvaló támadó lépés, Amerika háborújának kezdete Európa ellen.

Newyorkból jelentik: (NTI) Wheeler demokrata szenátor már a múlt héten jelezte, hogy az Egyesült Államok tengerészete megszállja Izlandot. A szenátor hétfőn kijelentette, hogy nem sok idő telik el és Amerika meg fogja szállni Dakart, a Zöldfoki szigeteket és az Azori szigeteket. Washingtoni jelentés szerint augusztus elsejére tényleges szolgálatra hívták be a légielő valamennyi tartalékos tisztjét, ha polgári foglalkozásuk nem nagyobb jelentőségű (MTI.)

Bernből jelenti a Budapesti Tudósító: A svájci lapok washingtoni tudósítói szerint ottani politikai körökben igen nagy fontosságot tulajdonítanak Izland szigete amerikai csapatok részéről történt megszállásának. Egyesek úgy vélik, hogy

Izland megszállása előjátéka a további hasonló intézkedéseknek az Egyesült Államok részéről.

Ezzel a felleléssel kapcsolatban említik a Zöldfoki szigeteket, az Azori szigeteket és Dakart. Általában azt hiszik, hogy a jövőben az Angliának szánt amerikai szállományokat Amerika és Izland között amerikai hajók

fogják szállítani. Az a hír is elterjedt, hogy az Egyesült Államok Izland szigetén légi támaszpontot akar létesíteni.

ROOSEVELT SZÁNT-SZANDÉKKAL BE AKAR AVATKOZNI A HÁBORUBA?

Rómából jelentik: (Stefani) A Messagero szerint semmisen sem Izland megszállásának tényét, hacsak az nem, hogy Roosevelt szántszándékkal be akar avatkozni a háborúba. Ez utal valószínűleg Európa elleni támadásról van szó Roosevelt érveit nem állják meg a helyüket, mivel senkinek sem volt szándékában megszállani Izlandot. A valóság az, hogy Roosevelt korlátlan hatalmi törekvéseinek megfelelően ki akarta terjeszteni az amerikai uralmat és befolyást. Nyilvánvaló, hogy az Egyesült Államok biztonsági, eigondolásának értelmében valamennyi nemzetet fenyegeti az amerikai imperializmus. Rámutat a lap arra is, hogy Izland a német birodalom által májusban kijelölt hadisávbán fekszik. Ez a tény csak kiélelti Roosevelt újabb lépésének kihívó mivoltát. Az eínök csupán alkalmas ürügyet keres, hogy

mihamarabb megvalósítsa szándékát. Mindenestre már tudjuk, kit terhel a felelősség. (MTI)

ROOSEVELT AZ AMERIKAI NÉPET OLYAN TÉNYEK ELE AKARJA ÁLLÍTANI, MELYEK ELŐL NEM LEHET VISSZAVONULÁS

Berlinből jelentik a MTI: A Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz a következőket írja Izland megszállásáról: Roosevelt elnök akkor mondja ki újból azt a valótianságot, hogy Németország veszélyezteti a nyugati féltekét, amikor Európa késhegyig menő harcot folytat a bolsevizmus ellen s ezért most Roosevelt kénytelen volt csapatokat küldeni Izlandra. E csapatok feladata, hogy kiegészítsék, vagy helyettesítsék az angol megszálló csapatokat.

Roosevelt valóban jól megérezte, hogy Európának a bolsevizmus elleni harca, amelyet az amerikai nép javarészenek rokonszenve kísért, telkileg ismét eltávolítja országát a háborútól. Az észak-amerikai haderő egyrészt atküdte egy hadszíntérré nyilvánított területre és csapatok vonultak be egy angol részről megszállt területre és ezzel átlépték a keleti féltekét, egyszóval

az amerikai örök nemcsak kiakarják hívni Németországot, hanem azt remélik, hogy ezzel önmüköddően olyan viszályokat szíthattak, amelyekből adódnak a továbbiak. Roosevelt ezzel azt a célt tűzte ki maga elé, hogy saját népet olyan befejezett tények elé állítja, amelyből nincs remény visszavezető uthoz.

Az az ember, akinek meg volt hozzá a bátorsága, hogy Németországot Európa veszélyeztetésével vádolja, céltudatosan halad előre útján. Ugyanaz a Roosevelt, aki megválasztása előtt égre-földre esküdzött, hogy távol akarja tartani népet a háborútól, semmit sem mulasztott el, hogy megtegye annak ellenkezőjét, amire ígéretet tett. (MTI)

<p>Belvárosi mozgóban</p> <h2 style="margin: 0;">Olajváros</h2> <p style="margin: 0;">Az amerikai filmgyártás remeke!</p> <p style="margin: 0;">Clark Gable, Spencer Traci, Claudette Colpert, Hedy Lamarr.</p>	<p>Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1</p> <h2 style="margin: 0;">Nagy dolog a szerelem</h2> <p style="margin: 0;">vidám mese, fülbemászó zene.</p> <p style="margin: 0;">Főszereplők: Luise Ulrich, Victor Staal és Johannes Hustus.</p>	<p>Apollo filmszínházban</p> <p style="margin: 0;">Pénteken indul</p> <p style="margin: 0;">Kabos Gyula és Perczel Zita</p> <p style="margin: 0;">legnagyobb sikerű vigjátéka</p> <h2 style="margin: 0;">Budai cukrászda</h2> <p style="margin: 0;">Csüförtökön utoljára: Nem gyerekjáték</p>
---	--	--

Magyar iskolák Déleledélyben

— Brassói magyar iskolák seregszemléje —

A második bécsi döntés utáni első iskolai évben Brassóban az állami iskolák mellett két magyar felekezet tart fenn iskolát. Mindenütt megcsappant létszámmal, kevesebb tanerővel és tanulóval működött az előbbi tanévhez képest, de eltekintve pár külvárosi párhuzamos elemi iskolai osztálytól, ebben a tanévben is működött valamennyi azelőtt működő iskola.

A katolikus főgimnáziumnak ebben az esztendőben is meg volt a nyolc osztálya. Az eltávozott magyar tanerők helyét főleg román szakoktatókkal pótolták, úgyhogy amíg 1949/40-es iskolaévben a tanárok és óraadók száma 19 volt, addig az elmúlt tanévben 20 tanerő tanított. Semmiesetre sem lehet tehát ezen a téren gyengülést, vagy visszaesést kimutatni.

A tanulók létszámánál azonban nagyon látszik a beállott változás. Az előző évi 218 növendék helyett ebben a tanévben csak 155 iratkozott be, de a vizsgáig ezek közül is csak 138 ért el. A többi évközben eltávozott. Felekezet szerint a diákok közül 72 római katolikus, 37 evangélikus, 25 református és 4 unitárius volt. Érdekes, hogy a jövő tanévre is éppúgy, mint az elmúlt iskolaévben, 35 tanuló iratkozott be az első osztályba.

A katolikus gimnázium iskolai szövetkezete, a közös beszerzés meg- szervezése mellett jégpályát tartott fenn, ping-pong és szavalóversenye- ket rendezett.

A bukási arányszám az előbbi év 25.35 százalék után 13.87 százalékra javult. Négy érettségire jelentkező közül azonban csak egy ment át.

A gimnáziumi épület legfelső eme- letén kapott szállást a Kolozsvárról elköltözött kereskedelmi akadémia.

A Szent Ferencrendi zárdában feánygimnázium működött és leány elemi iskola. A leánygimnázium négy osztályában most csak kilenc tanerő tanított. Létszámban itt is nagy visz- száesés mutatkozik. A múlt tanévi 142 tanulója helyett csak 97 volt az idei létszám. A tanulmányi előmene- tel kielégítő. A bukási arány az 1940 évi 16.19 százalék helyett most csak

14.43 százalék volt. Farsangi előadás anyák napja s más hasonló alkalmak kor szépen szerepeltek a zárdisták.

Négy osztályban négy tanerő tani- totta az elemista leánykakat. Itt 95-re apadt az előző évi 173-as létszám. Előmenetel dolgában az arány az hogy a múlt évben osztályt ismételt négy, most pedig megbukott két nö- vendék. Az iskola-szövetkezetük eb- ben az évben nem működött.

A katolikus fiúelemi iskola hét osz- tályból állott. 1939/40-ben meg volt

a hét tanerő is, ebben az évben azon- ban már csak öt tanerő látta el a ta- nitást. Abszolváló vizsgára jelentke- zett öt fiú, mint az öt kitünő ered- ményt ért el.

Katolikus tanonciskola is van Bras- sóban. Ezt a római katolikus egy- házköztség tartja fenn. 11 tanár és ta- nitó tanított benne. Itt volt a legjob- ban érezhető a visszaesés, mert 248 beiratkozott tanuló után ez évben csak 82 maradt. Az előmenetelben is hanyatlás tapasztalható.

Református iskolák helyzete

Nagy áldozattal sikerült a refor- mátusoknak felépíteni modern fiúke- reskedelmi iskolájukat, mely azon- ban nagy megpróbáltatást állott ki ebben az évben. Igen jó, gyakorlati pályára nevelő intézetnek indult s 1939-ig csak felső tagozatu kereske- delmi iskola volt. 1939/40-ben beállí- tották az alsó tagozat első osztályát is: öt osztályban 100 növendék ta- nult. Az 1940/41-es évben azonban — kevés jelentkező miatt — csak I, II és V. osztály működött 45 beirat- kozott növendékekkel. Az intézetnek modern internátusa is van, úgyhogy vidéki tanulóifjúságot is felvehet. tanári létszáma 14 helyett most 13 volt.

A református leánygimnázium nö- vendékeinek száma 77-re apadt az előző évi 133-mal szemben. Műkö- dött mind a négy osztály 9 tanerő- vel. Osztályismétlésre 8 tanuló ma- radt. Itt is volt vidéki tanuló inter- nátusi ellátással. Kétéves református nőkereskedelmi szaktanfolyam is van Brassóban. Tanulói létszáma 43- ról 17-re apadt. Az oktatást hat ta- nár látja el. Javító vizsgára utasi- tottak három református elemi iskola volt 1939/40-ben, míg 1940/41-re már csak a belvárosi köz- pont vegyes elemi maradt meg. Az összlétszám ebben az évben 209 volt az előbbi 405 tanulóhoz képest. Hét osztályos ez most is, azelőtt kilenc tanítója volt, most öt tanított. Az iskola szövetkezete nagyon szép eredménnyel működött.

Református tanonciskola is műkö- dik Brassóban. Ebben 53 iparos ta- noncot öt tanerő tanított. 1939/40- ben 137 tanulója, míg 1940/41-ben 53 beiratkozott növendéke volt

Valamennyi elemi iskola között legkorszerűbb a magyar elemi iskola úgy beosztás, mint felszerelés tekintetében; hét vegyes osztállyal. Itt érezhető aránylag a legkisebb lét- számcsökkenés. Ebből 213 tanulója helyett most 144 növendéke volt. Eb- ből mindössze hat gyermek maradt osztályismétlőnek.

A magyar szülők közül többen ál-

lami intézetben neveltették gyerme- keiket

Állami középiskolában tanult 1940/41. tanévben 13 magyar fiú és 23,

leány. Vallási megoszlás tekintetében római katolikus: fiú 3, leány 3, református fiú 1, leány 3, evangé- likus 5, unitárius 32.

Tanonciskolások: katolikus 82 (ta- valy 248), református 36 (tavaly 137). Állami tanonciskolában végzett ma- gyar növendék 20 (tavaly 50).

Az egészét összevetve Brassó köz- oktatásügyi helyzete a magyar isko- lások szempontjából a következőké- pen alakult:

	1939/40	1940/41
Felekezeti elemi iskolás	1001	576
Állami elemi iskolás	650	306
Felekezeti középiskolás	636	374
Állami középiskolás	109	36
Tanonciskolás	435	138
Összesen:	2331	1428

Befejezésül megemlítendő, hogy a város katolikus és református társa- dalma példás áldozatkészséggel fara- dozik iskoláért.

(Peki.)

Cséplés után azonnal felajánlható a gabona

Az idén nincs árlépcső a gabonapiacon

Budapestről jelenti a MTI: Az idei termés értékesítés szabályozásának egyik szembeötlő saajátossága, hogy minden gazda, ha érdekeit szem előtt tartja, a cséplés befejezése után azon- nal felajánlhatja megvételre gabonáját a Hombárnak, vagy bizományosainak.

A gabona feleslegek gyors piacra hozatalára csztönzi a gazdát a gabona új ára. A 30 pengős buza és a 28 pen- gős rozs ár a gazda kívánságát és re- ményét kielégíti és ezzel az árral, ga- bonájukat örömmel adják át.

A legfontosabb körülmény az, hogy az idén nincs árlépcső, tehát a gabo- na ára hónapról-hónapra nem emelke- dik, ami a gabona raktáron tartását esetleg kívánatosá tette volna, sőt az árakat degresszív állapotokká meg, amennyiben a gazda 30 helyett csak

27, 28 helyett pedig csak 25.20 pengő- t kap a buzáért, illetve a rozsért az eset- ben, ha a gabonát október 31 után ajánlja fel megvételre.

Egyéb körülmények is magyarázzák azt, hogy a gazda gabonáját saját ér- dekeit szem előtt tartva, a cséplés után felajánlja. A helyzet ugyanis az, hogy a frissen kicséplelt gabona a rak- tározás alatt veszít súlyából. Megma- gyarázza a gabona azonnali felajánlá- sát az is, hogy a Hombár visszatérí- tési díjat fizet a gazdának, ha a köt- levél kiállításától számítva az eladott gabonát 15 nap alatt nem veszi át. A közellátás zavartalan biztosítása is ki- vánatossá teszi azt, hogy a gazda ga- bonáját a cséplés után azonnal fel- ajánlja megvételre. (MTI)

Vas és fémhulladék beszolgáltatása

A polgármesteri hivatal a következő hirdetményt adta ki:

A vas- és fémgyűjtő központi iroda a vasnapokat Nagyváradon július hó 15, 16, 17-én tartja meg.

Felhívom a város közönségét, a ma- gánvállalatokat és üzemeket, hogy a honvédelemnek és ipari üzemeknek nyersanyaggal való ellátása érdekében a háztartásokban, üzemekben, vállala- tokban található vas- és fémhulladé- kokat, (ócska vasat és fémet) szolgál- tassa be. Minden egyes lakostól elvá- rom, hogy ennek a végrehajtását ha- zafüi kötelességből pontosan fogják teljesíteni. A gyűjtést a vas- és fém- gyűjtő központi iroda karszalagos

megbízottai intézik utcák szerint ház- ról-házra járva megfelelő jelzésű ko- csikkal.

A központi gyűjtőtelep Nagyvárad Áruraktár Nagypiac téren Mussolini 15. sz. telepe. Telefon 21—12. Ide jelenten- dő be minden nagyobb mennyiség, melynek elszállítása iránt a körzeti iroda intézkedik.

Nagyvárad, 1941. július hó 9. Polgár- mester nevében: Klemens s. k. gazda- sági tanácsnok.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Frenczel Sándor

tűkőr és üvegcsiszoló

Tábla-üveg nagy raktár
Képkerekezés
Faiburkoló üvegcsempék
gyári lerakata

Nagyvárad, Szt. János u 44-48.

Telefon: 19-13

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD.
SZILÁGYI DEZSO-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: Egész évre 30.
félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12.27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza

MIKOR SÜTÉTITSÜNK?

Budapestről jelenti a MTI: A ma-
gánvilágítás, lakóházak és járművek
elsötétítését július 9-én, szerdán 20 óra
40 perckor kell végrehajtani.

MINISZTERTANÁCSOT TARTOTT A KORMÁNY.

Budapestről jelenti a MTI: A kormány tagjai Bár-
dossy László miniszterelnök elnöklé-
sével kedden délután minisztertaná-
csot tartottak, amelyen időszerű kér-
désekkel foglalkoztak. A tanácskozás
az éjjeli órákban ért véget.

**Kinevezések a pénzügyigazgatóság-
nál.** Nagyvárad. Saját tud. A nagyvára-
di m. kir. pénzügyigazgató a m. kir.
pénzügyminisztérium által kiadott
rendeletkezés, illetve felhatalmazás
alapján Kardos István és Némethy
Ferenc pénzügyi fővigyázókat pénzü-
gyi szemlésekké, Papp Zoltán I.
oszt. pénzügyi vigyázót fővigyázó-
vá és Szentmiklóssy Menyhért II. o.
p. ü. vigyázót I. oszt. p. ü. vigyázóvá
kinevezte.

**A HAJDUDOROGI GÖRÖGKATO-
LIKUS PÜSPÖK PÁPAI KIHALLGA-
TÁSON.** Rómából jelenti a MTI: A
pápa kihallgatáson fogadta Dudás
Miklós hajdudorogi görögkatolikus
püspököt.

Athelyezés a bíróságnál. Nagyvárad.
Saját tud. Az igazságügyminiszter dr.
Pávó Pál gyulai m. kir. járásbíró, a
nagyvárad m. kir. járásbíróhoz át-
helyezte.

**A POSTA VEZÉRIGAZGATÓJA
KEGYELETES LÁTOGATÁSA KAS-
SÁN.** Kassáról jelenti a MTI: Dr.
Kuzmich Gábor, a posta vezérigaz-
gatója kedden délelőtt Kassára érke-
zett, hogy lerója kegyeletét a repülő-
támadás postáshalottai iránt. A ve-
zérigazgató szemleutján kijelentette
hogy az okozott kár helyrehozása
mintegy háromszázezer pengőbe ke-
rül.

A tokiói magyar követ rádióbeszéde.
Tokióból jelenti a MTI: Habán Jenő, a
tokiói magyar követség sajtóattaséja
július 9-én 21 óra 30 perckor rövid hul-
lámot előadást tart.

**SZULETÉSNAPI UNNEP 800 RO-
KONNAL.** Egy gazdag kereskedő
Bar-le-Duc-ben halva éves születés-
napját nagyszámu rokonsága körében
akarta megülni. Megbízására egy de-
tektíviroda 1289 rokont kutatott fel,
akik közül a nagyszámu családi ün-
nepélyen 800-an meg is jelentek
(M. N.)

**Felhívás a nagyváradai Építőmunká-
sok Dalkörének tagjaihoz!** Az Építő-
iparimunkások Dalkörének vezetősége
felhívja a Dalkör tagjait, hogy az e
hé 10-én, csütörtök este 6 órakor tar-
tandó összejövetelre mindenki jelenjen
meg! Becsülettel a Vezetőség.

KORAI SZÜRET. A rajnavideki
Neuenahrban néhány évvel ezelőtt
létesített „üvegszőlőhegy“-en az idei
szüret már meg is kezdődött és az
előző éveket váratlanul messze felül-
múló termést ígér. (M. N.)

**KÖZMUNKÁRA RENDELTEK RO-
MÁNIÁBAN AZ ISKOLÁSGYERME-
KEKET.** Bukarestből jelenti a MTI: A
közoktatásügyi miniszter valamennyi
12-ik életévét már betöltött tanulót és
tanulóányt, középiskolás és egyetemi
hallgatót, közmunkára rendelt. Min-
denki szabadon választhatja meg a
munkakörét. Az ifjuságnak ott kell
segíteni, ahol a bevonulás miatt hiány-
zik a kellő munkaerő. Az ifjuság szá-
mára kötelező munkaszolgálat 20-25
napig tart.

ÉRDEKES ESKUVŐI MENET. Ér-
dekes esküvői menet keltette fel a
napokban a prágai utcák járőkelői-
nek figyelmét. Az ifju pár és mint-
egy ötven vendég virágokkal fel-
díszített kerékpárokon „hajtatott”
a tempióba és ugyanilyen módon
lért a lakodalmas háza is vissza.
(M. N.)

**Buzeuban este 8-tól reggel 7-ig nem
járhatnak az utcákon zsidók.** Buká-
restből jelenti a MTI: Buzeu város
polgármestere rendeletet adott ki,
amely megtiltja, hogy a zsidók este
nyolc órától reggel hétig az utcán köz-
lekedjenek. Zsidók nem rendezhetnek
mulatságot, összejövetelt még magán-
házakban sem. Tilos a színházak, ká-
véházak, mozik, cukrászdák és étter-
mek látogatása. Sürgős esetekben este
nyolc óra után csak rendőr társaságá-
ban mehetnek orvoshoz.

ÓRIÁSI SÁSKARAJOK lepték el
Assun és Kena egyiptomi tartomá-
nyokat. A kormány a menthetők
mentésére nagyszámu elhárító in-
tézkedéseket fogantatosított. (M. N.)

**Allapotos asszonyba rugott bele egy
megvadult fegyveres helyi gazda.**
Nagyvárad. Saját tud. Szerdán reggel
jelentette a fegyveres helyi csendőr-
ség a nagyvárad ügyészségnek, hogy
Kádár Mária 34 éves odaváló asszonyt,
aki 8 és fél hónapos áldott állapotban
volt, Ötfi János gazdálkodó egy vesze-
kedés alkalmával úgy hasbaruzta,
hogy az asszony gyermekét elvetélte.
Kádár Máriát dr. Marosi József mező-
telegdi orvos vette gondozás alá. Ötfi
János ellen súlyos testi sértés miatt
eljárás indult, a magzat eltemetésére
az ügyészség megadta a temetési en-
gedélyt.

SAS ÉS REPÜLŐGÉP HARCA.
Egy Lissabon közelében lévő gol-
pálya fölött érdekes és izgalmas
légi harc játszódott le egy repülő-
gép és egy hatalmas sas között.
Pontosan megfigyelhető volt a föld-
ről, hogy a rendkívül nagy, mint
egy három méteres szárnyakkal
rendelkező sas hogyan támadja
meg a repülőgépet. A pilóta, aki
tisztában volt azzal, hogy komoly
veszedelemben torog, loopingokkal
igyekezett gépet biztonságba he-
lyezni. A cühöngő madár azonban
hihetetlen ügyességgel követte a
gépet és a pilóta kénytelen volt
megakadályozni, hogy a sas teljes
erejével neki ne vágódjék a szél-
fogó üvegnek. Az összezapásnak
két halálos áldozata van. A sas és
a pilóta, aki szintén halálosan meg-
sebesült és csak végső erejének
megfeszítésével tudta a gépet si-
mán a földre hozni.

**Strand mellett villa-
helyek kedvező áron
eladó. Értekezni dr.
Kertész Ferenc ügyvéd-
nél Szaniszló utca 6.**

Vitéz Somogyvári Gyula művei:

Virágzik a mandula köve 6.— P
Ne sárguli, fűzfa! „ 8'50 P
Es Mihály harcolt „ 8.— P
„Égis élünk . . . „ 7.— P
„ fűzve„ 5.— P

Kaphatók könyvosztályunkban.

Ejtőernyő papírból. Az ogawai (Ja-
pán) papírgyárban különleges papír-
ból készült ejtőernyőket gyártanak,
amelynek az ellenálló képessége sok-
kal nagyobb, mint a selyemből ké-
szült ejtőernyő. (M. N.)

SZINJÁTSZÓ RÓZSA. Egy japán
kertész olyan rózsát tenyésztett ki,
mely árnyékban tiszta fehér, nap-
fényben rózsaszínű éjjel pedig viasz-
sárga. (M. N.)

**Pestett dollárokra cserélte át a há-
zát Szucsú János.** Nagyvárad. Saját
tud. Szucsú János kolozsvári lakos el-
adta a házát 72 ezer pengőért. Szucsú
rendkívül nagy gonddal akarta bizton-
ságba helyezni a pénzt s arra a sze-
rencsétlen elhatározásra jutott, hogy a
pézt dollárokra cseréli át. Érintke-
zésbe lépett az ilyenkor szokásos mó-
don a még mindig található zsidó va-
lutaügynökökkel és Goldstein Sándor
kolozsvári, Steinmetz József órásság
és Friedmann Mór nagyvárad lakosok
közreműködésével a pengő dollárokra
cserélte fel. A dollártételek 1050-400
és 2860 összegben 10-11 pengős árfo-
lyamon át is kerültek Szucsú birtoká-
ba, aki boldogan dörzsölgette a dol-
lárokat mindaddig, amíg rémülten
nem látta, hogy ujjai festékesek let-
tek. Rövid, de annál kínosabb felfede-
zés után rájött arra, hogy csunyán he-
csapták, mert a 10 dollárosokhoz a
ravasz ügynökök egy nullát hozzáfes-
tettek. A „jól” spekuláló ember jelen-
tést tett az ügyészségnek és az ügynö-
köket szerdán délelőtt a nagyvárad
ügyészség átkísértette a budapesti va-
lutaügyszségre.

**Felakasztotta magát egy érsemlyéni
asszony.** Nagyvárad. Saját tud. Az ér-
semlyéni csendőrség jelentette a nagy-
várad ügyészségnek, hogy folyó hó
7-én özvegy Sas Lajosné szül. Patka
Lidia 72 éves öregasszony felakasztot-
ta magát és meghalt. Tettének oka
életuntság. Az ügyészség a temetési
engedélyt megadta.

Értesítés. A Honsz elnöksége értesíti
a hadigondozott tagjait, hogy a Ri-
manóczy fürdő igazgatósága a fényké-
pes Honsz igazolvány felmutatása el-
lenében a fürdő használatát kedvez-
ményesen 1 pengő értékben állapította
meg. Elnökség.

**Öngyilkossági kísérlet a Rulikovszky
uton.** Nagyvárad. Saj. tud. Tegnap dél-
után Szabó Jánosné 17 éves nagyvá-
rad asszony a Rulikovszky-uton öngy-
ilkossági szándékból felvágta ereit
Értesítették a mentőket, akik kór-
házba szállították. Állapota súlyos,
de nem életveszélyes.

**Elutaztak Pozsonyból és Budapest-
ről a szovjetdiplomáták.** Bernből jelen-
ti a Budapesti Tudósító: Kedden utaz-
tak el a pozsonyi szovjetkövetség tag-
jai. Hozzájuk csatlakoznak a budape-
sti szovjetkövetségnek tagjai számsze-
rint 62-en. A diplomaták kicserélése
török területen történik. (MTI)

Tömegesen büntetik az elsötétítés alkalmával történt kihágásokat

Nagyvárad. Saját tud. A rendőrkapitá-
nyasság kihágási bírósága július első
felében 125 nagyvárad lakást bünte-
tett meg légóltalmi mulasztások miatt.
A büntetések nagysága 5 és 50 pengő
között váltakozott. Jellemző a nagyvá-
rad közönség felületességére vagy
rosszindulatára az a körülmény —
hogy — értesülésünk szerint — alig
néhány nap alatt több mint 300 felje-
lentés érkezett hasonló mulasztások
miatt meg léóltalmi mulasztásokhoz. A fel-
jelentések közül több esetben szándé-
kosság vádját emelte az ügyészség. A
tömeges légóltalmi kihágást rövidesen
tárgyalni fogják s a nagyszámu bün-
tetések előreláthatólag nagyobbfoku
óvatosságra, illetve a légóltalmi ren-
delet szigorú betartására fogja kéz-
tetni a közönséget.

MESSZEMENŐ DIPLOMACIAI TÁR- GYALÁSOKAT KEZDETT A SZOVJET IRÁNNAL ÉS AFGANISZTÁNNAL

Budapestről jelenti a MTI: A Mal-
Nap írja: Stockholmból jelentik: Az
angol-szovjet katonai tárgyalások egy-
idejűleg folynak Londonban és Mosz-
kvában és a Közelkelet és India vé-
delmére vonatkoznak. Londonban úgy
tudják, hogy messzemenő diplomáciai
tárgyalásokat kezdett a Szovjet Irán-
nal és Afganisztánnal.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapok-at.

Az Ipartestület felhívása. A Szilágy-
somlyói Péti gazdasági iskola Igazga-
tósága kistejgyűjtő és fölöző állomás-
vezető tanfolyamot rendez. Az érdeklő-
dők az ipartestületnél nyerhetnek bő-
vebb felvilágosítást a hivatalos órák
a.att. Ipartestület elnöksége.

Hubay Kálmánt 150 pengőre ítélték.
Budapestről jelenti a MOT: A buda-
pesti büntetőtörvényszék Hubay
Kálmánt 150 pengő pénzbüntetésre ítél-
te, mert házilag előállított rőpiratokat
terjesztett engedély nélkül. (MTI)

**Patkányméréggel ölte meg magát
szerelmi bánatában.** Nagyvárad. Saját
tud. Deutsch Mária papfalvai 18 éves
cselédleány, aki a mólki apátságban
volt alkalmazásban, patkányméréggel
megmérgezte magát és mire tettét ész-
revették, meghalt. A nyomozás és a
helyszíni szemle megállapította, hogy
az öngyilkosság oka szerelmi bánat.
Dr. Vajda István körorvos megviz-
sgálta a holttestet s ennek eredménye-
képpen közölte, hogy a halál szívbenü-
lás miatt következett be s az öngyil-
kosság kedden reggel fél kilenc óra
tájban történt.

Okvetlenül szerezzé meg könyvtára
számára a napjainkban élt cir-
kuszovalrnóból misziós apácává
lett

Beáta nővér életrajzát.

Mozifilmmel érdekesebb esemény-
naimzta tar olvasója elé ez a bá-
mulatos életrajz. Hősies bátorságá-
val mindenkiiben csodalokozást,
apostoli lelkületével pedig az ol-
vasóban lelki nekilendülést vált ki

Ara 3.40 Pengő

INNEN-ONNAN

India

Az indiai mohamedánok szövetségének elnöke, Dinnah, Bangaloreban mondott beszédében élesen foglalkozott a mohamedánok és indusok között lévő viszonytal. Kijelentette, hogy a mohamedán többségű indiai tartományok autonómiája az Indiában élő 90 millió mohamedán számára létkérdés. Az indiai mohamedánok éppen úgy fel akarnak szabadulni az angolok, mint az indusok a walma alól.

Dánia

Rudkjöbing dán városka július hó elején készül megünnepelni Peter Rasmussenek, az automatikus pisztoly feltalálójának 150 éves születésnapját. A szegény parasztesaládból származó tehetséges ifjúnak kemény munkával sikerült városi irnokká jószágkormányzóvá, végül pedig földbirtokossá felvergődni. Haditechnikai találmányokkal eredetileg nem foglalkozott és csak mint katona jutott a napoleoni háborúk idején arra a gondolatra, hogy tölténytáras ismétlőfegyvert szerkesszen. A kopenhági hadügyminisztérium, melynek a revolver-mechanizmus gondolatán felépült fegyvert bemutatta, a találmány jelentőségét fel is ismerte, a gyakorlati felhasználással azonban késlekedett. Annál nagyobb érdeklődést mutattak az angolok, akik saját hazájában keresték fel, hogy a találmány birtokába juthassanak. Rasmussen azonban nem hiába köszönhetette ötletét az angolok elleni háborúnak, minden ajánlatot ridegen visszautasított. Inkább vállalta a veszteséget, hogy húsz másodperc alatt tizenhat lövést leadó fegyverével szemben az amerikai Colbert időközben hasonló elv alapján megszerkesztett revolvere hódítsa meg a világot, de a gyűlölt ellenséget nem akarta segíteni. Ha a világ nem is szülővárosa azonban mindenesetre számontartja, hogy ő találta fel az első revolvert és születése 150 éves évfordulóján szobrot emel emlékének. — Dánia 3,8 millió lakosára a legutóbbi statisztikai adatok szerinti 380.000 kutya esik. Ez a szám ma bizonyosan kisebb, azonban viszonylag még mindig kétszázalékosan rendkívül magas, 1939-ben 386.000 „adókötés” kutyát mutattak ki, úgyhogy minden tízedik dán embernek volt kutyája. A háborús pszichózis és a bekövetkező élelmiszeri nehézségektől való félelem következtében 1940 elejére a kutyák száma 15.000-rel csökkent, azóta azonban a jövőbe vetett bizalom ismét visszatért és a kutyák száma is újból gyarapodásnak indult. (M. N.)

Anglia

„Jótékonyági szervezetek felállításával Angliában évente 10 millió fontot szelnek be illetéktelenek”, állapítja meg felháborodva a „Daily

Nagyvárad

thj, város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2.—

Mail”. 1930-ban statisztikailag megállapították, hogy Angliában a jótékony célra adott adományok évi 50 millió fontra rugnak. A jótékonyági szervezetek végrehajtó bizottságának elnöke, Jardine kijelentette, hogy ennek az összegnek egyötöde családok zsebébe vándorol. A jótékonykodás örve

alatt már régebben is gazdagon arattak Angliában a szélhámosok, az „üzlet” azonban a háború óta még jobban felvirágzott. A múlt évben például számos pápi ruhában gyűjtő szélhámost fogtak el és több, mint 150.000 efféle családi ügyben végeztek nyomozást. (M. N.)

Rendelkezők az aratás, behordás és cséplés munkálatáról

Budapestről jelentik: (MTI) A kormányrendeletet adott ki az aratás, a behordás, vagy cséplési munkálatokkal kapcsolatban. A rendelet értelmében az ugyanazon szerződéssel elszereződött munkások közül bevonultak munkáját az otthonmaradottak elvégezhetik. A többlet munkára eső részben, vagy az együttesen követelhető munkabéren az otthonmaradottak és a bevonultak fél-fél arányban osztoznak. Az otthon maradtak természetesen

teljes egészében megkapják azt a munkabért, amelyhez társaik bevonulása nélkül jutottak volna. A megfelelő elosztásért a munkaadó is felelős. A földművelésügyi miniszter a hatóságokhoz és a felügyelőkhöz rendeletet intézett, amelyben felhívja a figyelmet arra, hogy a rendelkezés ezidő szerint is hatályban van és a most megkezdett munkaidőben is alkalmazni kell.

Felvétel állami borászati iskolákba

A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy a földművelésügyi miniszter a m. kir. szőlészeti és borászati szakiskolába való felvételre pályázatot hirdet. Pályázni lehet a balatonarácsi, kecskeméti és soproni m. kir. szőlészeti és borászati szakiskolák 1941/42. tanévére.

A szakiskolák célja felvett tanulóknak a szőlőművelésben és borkezelésben mind elméleti, mind gyakorlati alapon való kiképzése. A szakiskola három évfolyamú, a tanév október elsején kezdődik és július 31-én végződik. Tanulókul oly pályázók vehetők fel, akik 17-ik évüket betöltöt-

ték, legalább az elemi iskola hat osztályát sikerrel elvégezték, egészségesek és gyakorlati munkákra alkalmas testalkattal bírnak. A tanulók részére internátus áll rendelkezésre, ahol elhelyezést és teljes ellátást kapnak havi 20 pengőért. Teljesen vagyontalan, jó magaviseletű és jeles előmenetelű tanulók a fél vagy az egész ellátási díj elengedésében is részesülhetnek. A felvétel iránti kérvények augusztus 20-ig a szakiskola igazgató-ságához adandók be.

A felvétellel vonatkozó bővebb felvilágítások szerkesztőségünkben a délelőtti órákban megudhatók.

SPORT

A Szegedi VSC Nagyvárad vasárnapi vendége

A NAC nyári pihenőre eresztette játékosait de a város sportszerető közönsége így sem marad megfelelő műsor nélkül. A Törekvés lekötötte a Szegedi VSC csapatát, amely az NB II-ből most került be az első osztályba. A vasutas csapat jelentékeny játékerőt képvisel. A Szeged FC csapata után tehát a másik tiszparti

együttes látogat el hozzánk.

A Törekvés komolyan készül a találkozóra. Szeretné megmutatni, hogy helye van az NB II-ben. Megerősített csapattal veszi fel a küzdelmet. Főleg a csatársorban tervezik egy-két vendéggjátékos szerepeltetését.

Előzőleg a Törekvés II. a Kolping-Egyetértséssel játszik.

Nagyszabásúnak ígérkezik a Kisok és tehetségkutató uszóverseny

Egymásután jelentkeznek lelkes diákok, munkás tanulók, valamint sok fiatal úszni vágyó fiatal emberek. A Kisok helyi megbízottja a kereskedelmi iskolában (Hitler Adolf-utca) állandó felvilágosítást ad, úgyszintén Kovács villanyszerelő üzletében (Alapí-utca 2.) A versenyt vasárnap tartják meg. A diákságon kívül meghívást kaptak munkás fiatalok, de szívesen látnak a versenyen bárkit, kik a verseny napjáiig beneveznek. Neve-

zés díjtalan, a verseny pontos hivatalos kiírása holnapi és holnaputáni napilapokban található.

Végre elkészült az atlétikai pálya

Az erzsébetligeti pálya futópályája ezen a héten végre elkészült.

Vasárnap már cdzés jellegű házi versenyt rendeznek rajta, reggel 9 órai kezdettel.

Az atlétáknak éppen a legjobb időben jön a pálya, ugyanis a közeliövö-

ben több nagyszabású esemény kerül lebonyolításra. Két-három hét múlva kerül lebonyolításra Kolozsváron a kerületi bajnokság, augusztus 3-án és 4-én pedig az országos vidéki bajnokság szintén Kolozsváron. Az országos női bajnokságot július 26-án és 27-én tartják meg.

Három játékos Szegedre szerződik?

Az évad befejezése után megindult a játékszervezés az egész országban. Főleg az elsőosztályú csapatok igyekeznek erősíteni.

A Szegedi Vasutas Sport Club most került fel az NB II-ből az NB I-be. A múlt héten itt járt városunkban az SZVSE egyik vezetője, aki más tárgyalások ürügye alatt a játékosok körében nézett körül. Tárgyalásai eredménnyel is jártak, mivel a NAC-ból Mihokban és Sebőkben az Elektromosból pedig Pap Sanyiban meg is van hajlandóság, hogy a Tisza partra költözzenek.

Hogy a játékosokat kiadja-e egyesületük, az más kérdés.

A mozgóképszínházak műsora

BELVÁROSI: Hazatétel.

KORONA: Nagy dolog a szerelem.

APOLLÓ: Nem gyerekjáték.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknek 25 százalék engedmény

Lakás

Vitéz-u. 24. számú házban nagyobb szoba-konyhas lakás azonnalra kiadó. 795

Adás-vétel

Ültözködni jól és olcsón csak Molnár használt férfiruha üzletéből lehet, Bémer tér 1, udvarban Magas árakat fizetnek használt ruhákért. 702

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas aron veszek, órát, ákszert javítok. Gyenge István ékszerész, Rákóczi ut 19.

Alig használ 48 basszusos tangóharmonika eladó. Ugyanott állandó rómi kikölcsönzés. Csáky István-u. 35, trafik. 793

Különféle

Fizetővendégnek mennék augusztus hóra hegyes-erdős vidékre, hol szabad fürdő is van. Ajánlatokat „Tisztviselő-nő” jellegre a kiadóba kérek. 790

Kertgazdaság önálló vezetését vállalom „Megbízható” jellegre a kiadóba. 792

Allást keres

Négy gimnáziumot végzett keresztény lány irodába, üzletbe ajánlkozik. Cim a kiadóban. 794

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.